

Notat

Vedrørende: Bemærkninger til Kasper Fuhr Christensens notat af 17. maj 2016
Sagsnavn: Lovlighed af handlingsplan for økonomisk stabilisering på Familieområdet
Sagsnummer: 00.00.00-A26-2-16
Skrevet af: Ann Hermansen og Frederik Gammelgaard
E-mail: ann.hermansen@randers.dk
Forvaltning: Børn og familie
Dato: 31-05-2016
Sendes til: Byrådet

Kasper Fuhr Christensen har i et notat af 17. maj 2016 draget tvivl om lovligheden af flere punkter i "Handlingsplan for økonomisk stabilisering på Familieområdet".

Forvaltningen er af byrådet anmodet om at fremkomme med kommentarer til Kasper Fuhr Christensens notat.

Forvaltningen vil derfor i det følgende give en kort gennemgang af det relevante regelgrundlag, som Kasper Fuhr Christensens notat giver anledning til.

Rammen for den udarbejdede Handlingsplan for økonomisk stabilisering er, at ændringer kun vil blive gennemført i den udstrækning det er i overensstemmelse med en socialfaglig vurdering og indenfor rammerne af den gældende lovgivning. Der er af samme grund taget et generelt forbehold i indledningen, hvoraf fremgår, at der er "en række mere konkrete forhold, der kan vanskeliggøre realisering af det estimerede potentiale." Disse forhold er uddybet under de enkelte initiativer og refererer netop til, at rammerne for konkrete beslutninger hviler på socialfaglige vurderinger i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Ad. Initiativ 1 – justering af vederlag til plejefamilier

Forvaltningen foreslår, at plejefamiliers vederlag justeres, således at både fremtidige og eksisterende plejefamilier for fremtiden vil honoreres efter en model, hvor antallet af vederlag som udgangspunkt holder samme niveau gennem hele anbringelsen.

Grundlaget for forholdet mellem kommune og en plejefamilie hviler på en aftale mellem parterne. Der er tale om en standardaftale affattet af KL (BU 703). Vilkaerne for opsigelse og ændring af kontrakten er uændrede gennem de sidste mindst 18 år.

I aftalen indgår også vederlæggelse af plejefamilien. I kontrakten fastsættes det antal normalvederlag, som plejefamilien skal honoreres med for den konkrete plejeopgave. Antallet af plejevederlag fastsættes ud fra omfanget af plejeopgaven med det konkrete barn. Ifølge kontrakten kan den anbringende kommune efter en konkret vurdering én gang årligt ændre på vederlaget til plejefamilien, alt efter hvor arbejdskrævende det anbragte barn skønnes at være,

ligesom kontrakten kan opsiges med en måneds varsel. En ændring af vederlag skal varsles med et varsel svarende til opsigelsesfristen.

Fordelen ved den foreslåede honoreringsmodel er, at lønniveauet som udgangspunkt vil være fastlagt for hele anbringelsesperioden. Skulle der i perioder være særlige forhold der gør sig gældende, kan forvaltningen efter en konkret og individuel vurdering, udbetale et tillæg til plejefamilien.

I forlængelse heraf skal det understreges, at en anbringelse, uanset om det er i en plejefamilie eller på et opholdssted, løbende skal evalueres og vurderes. Heri ligger implicit en vurdering af indsatsen og støttebehovet, og den heraf følgende honorering.

I relation til notatet af 17. maj 2016, hvor der henvises Folketingets Ombudsmands gennemgang af Guldborgsund-sagen bemærkes, at Ombudsmanden slet ikke i sagen vurderer rammerne for ophold hos plejefamilier, ligesom det bemærkes, at der ikke er sammenfald mellem Guldborgsund kommunes revisitationsproces og forslaget i handlingsplanen i Randers Kommune om justering af vederlag.

Det bemærkes yderligere, at det (s. 4) fremgår under beskrivelsen af initiativet, at vurderingen af vederlagsniveauet hviler på "en konkret og individuel stillingtagen i hver enkelt sag på baggrund af en socialfaglig vurdering", ligesom der (s. 5) er taget forbehold for, at det ikke er "muligt at forudsige, i hvilket omfang der vil være plejefamilier, der vælger at opsiges plejeforholdet på grund af reduktion i lønnen, hvor det enten vil være nødvendigt at fastholde det nuværende lønniveau eller placere barnet i en anden foranstaltning, der ikke nødvendigvis er billigere."

Det fremgår, at erfaringer fra bl.a. Aarhus kommune viser, at dette ikke har vist sig at være et stort problem.

Med ovenstående tydeliggøres, at hensynet til de udsatte børn og unge til enhver tid vil veje tungest, uanset at målet med udgiftsreduktionen ikke nås. Dette er yderligere understreget i de to uddybende svar, der er givet til henholdsvis byrådsmedlem Mogens Nyholm og byrådsmedlem Bjarne Overmark op til byrådsmødet 17. maj 2016.

Ad. Initiativ 3 og 4 – screening og nedbringelse af anbringelser

Kasper Fuhr Christensen fokuserer i sit notat af 17. maj 2016 dernæst på de initiativer, der omhandler, at antallet af anbringelser gennemgås og potentielt reduceres.

Det retlige grundlag for anbringelsesområdet er servicelovens kapitel 11.

I handlingsplanen fremgår det udtrykkeligt (s. 8), at en "realisering af dette initiativ forudsætter, at vi kan identificere børn og unge, der med fordel og frivilligt kan hjemgives til en hjemmebaseret løsning", og at det "er usikkert hvorvidt det er realistisk at bringe det [antallet af anbringelser] meget længere ned". Det er endvidere beskrevet, at en vej til i fremtiden at nedbringe antallet af anbringelser, kan være at fokusere på og investere mere i den forebyggende indsats. Der er således taget en række forbehold, der understreger og tydeliggør, at ændringer i eksisterende anbringelser beror på en socialfaglig vurdering, ligesom det nævnes, at en klage fra forældre eller barnet vil medføre

opsættende virkning, hvilket kan få indflydelse på mulighederne for at realisere et økonomisk potentiale i 2016/17.

Ombudsmandens hovedanke og bekymring i Guldborgsund-sagen var, at kommunen ikke i materialet synes at have forholdt sig til den retlige ramme på anbringelsesområdet, herunder særligt hensynet til barnets bedste, og først efterfølgende søgte at "reparere" herpå i redegørelser over for ombudsmanden. Dette er – som beskrevet ovenfor – ikke tilfældet i nærværende sag, og der er allerede derfor ikke noget belæg for de sammenstillinger og vidtgående slutninger, som Kasper Fuhr Christensen foretager.

Det bemærkes, at en gennemgang af sager med henblik på ændring af foranstaltninger, ikke er i strid med lovgivningen, men derimod følger af kravene i servicelovens kapitel 26 om opfølgning og tilsyn. Heri ligger, at indsatser skal vurderes løbende, og at der skal vælges den indsats, der bedst opfylder formålet. Kommunen har således ikke alene ret, men pligt til løbende opfølgning. Denne opfølgning sker naturligvis med henblik på at vurdere den konkrete indsats i forhold til det enkelte barn, men kan også ske med henblik på at sikre bedre økonomisk styring. Det fremgår således af lovgivningen, at kommunen – udover socialfaglige hensyn – tillige har pligt til at varetage økonomiske hensyn på området.

En ekstraordinær gennemgang af sager med henblik på bedre økonomisk styring er desuden i tråd med KL's anbefalinger vedrørende kommunernes styring af økonomien på det specialiserede socialområde, ligesom der sættes fokus på, at faglighed og økonomi skal gå hånd i hånd (KL's 8 gyldne regler for udgiftsstyring af udsatte børn og unge).

Generelle bemærkninger om samtykke og klageadgang

I notatet af 17. maj 2016 nævnes flere gange, at børn der er fyldt 12 år, skal samtykke til visse afgørelser om foranstaltninger. Det er beklageligt, at forvaltningen i handlingsplanen ét sted ikke har været tydelig i den henseende, hvilket ses at være anledningen til, at Kasper Fuhr Christensen foreslår, at der iværksættes en undersøgelse af, hvorvidt børn i aldersgruppen 12-14 år har modtaget korrekt klageadgang.

Forvaltningen skal på baggrund præcisere reglerne om samtykke og klageadgang på området.

Samtykke kræves af forældremyndighedsindehaverne og den unge, der er fyldt 15 år, for en række indsatser, herunder anbringelser efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 7. Såfremt der ikke opnås samtykke, skal sagen forelægges børn og unge-udvalget.

I sager om ændring af anbringelsessted efter § 69, stk. 2, foreligger en særlig situation, idet børn der er fyldt 12 år, skal samtykke.

Klageadgang tilkommer de, der er part i en sag. Servicelovens § 167, stk. 1 har oplistet de afgørelser, der kan påklages af barnet der er fyldt 12 år, som bl.a. omfatter forebyggende foranstaltninger efter § 52, stk. 3, hjemgivelse efter § 68, stk. 2 og valg af anbringelsessted efter § 68b, stk. 1.

Der er altså ikke krav om samtykke fra børn, der er fyldt 12 år, med mindre der er tale om ændring af anbringelsessted. Børn der er fyldt 12 år, har derimod klageadgang i relation til en række afgørelser. Det er forvaltningen fuldt opmærksom på. Forvaltningen vurderer på den baggrund ikke, at en gennemgang af sager som foreslået af Kasper Fuhr Christensen er nødvendig. Forvaltningen er fuldt bekendt med lovgivningen på området og følger denne. Der er som tidligere oplyst tale om en enkeltstående fejl i handlingsplanen, der ikke er udtryk for praksis på området.

Samlet vurdering af handlingsplanens lovlighed

De oplyste elementer i "Handlingsplan for økonomisk stabilisering" er og vil blive udmøntet indenfor rammerne af gældende lovgivning. Der henvises til handlingsplanen i sin helhed samt de to notater, der er udarbejdet på baggrund af spørgsmål fra henholdsvis byrådsmedlem Mogens Nyholm og byrådsmedlem Bjarne Overmark. Det er en række steder beskrevet og uddybet, at ændringer alene vil blive gennemført under forudsætning af, at disse er i overensstemmelse med en socialfaglig vurdering og inden for rammerne af den gældende lovgivning.

Ann Hermansen

Familiechef

Frederik Gammelgaard

Chef for Politik, Kommunikation og Digital Service